

Novel·la

El gos sodomita i companyia

David Castillo

Quan Xavier Folch va presentar a finals dels vuitanta dos llibres de John Fante, a l'editorial Empúries, *Pregunta-ho a la pols* i *Espera la primavera Bandini*, hi va creure tant que fins i tot va crear el segell Antàrtida en castellà per introduir el genial narrador italoamericà dins tot l'àmbit castellà. L'editorial va fracassar, però Fante de seguida va ser traduït per Ultramar i, poc més d'un any després, Anagrama iniciava la publicació de tots els seus llibres, fins a aquest *Al oeste de Roma*, que inclou *Mi perro Idiota* i *La orgía*, dues fantàstiques demostracions del poder de John Fante, per la concisió estilística, per la destresa amb què aconsegueix mantenir l'atenció del lector i per la combinació de la poesia dins la prosa, com només els més grans són capaços d'aconseguir-ho.

Nascut a Denver, Colorado, el 1909, i mort a Los Angeles el 1983 després d'una llarga malaltia, que fins i tot li va provocar l'amputació de les dues cames, Fante va ser autor d'una obra intensa, que va quedar pràcticament inèdita o que va passar sense pena ni glòria. Procedent d'una humil família d'emigrants italians, el jove Fante va iniciar la seva peregrinació a la recerca d'editors abans de dedicar-se als guions dins els estudis de la Warner Bros., a Hollywood. El seu primer llibre, *Espera la primavera Bandini*, va cridar l'atenció per la nitidesa en l'exposició i per la manera de descriure

Fante amb un bull terrier estimat a la seva casa californiana

els ambients de les classes populars, per mi d'una manera tan magistral com ho va fer John Steinbeck. Fante tenia 29 anys i iniciava una carrera, que un any després, el 1939, va tenir un segon capítol amb *Pregunta-ho a la pols*, un nou text autobiogràfic, en aquesta ocasió també protagonitzat pel seu alter ego Arturo Bandini, en què retratava les seves primeres experiències en una pensió de Los Angeles a la recerca d'editors per col·locar els seus originals.

En pocs anys entraria en la llarga recta de l'ostracisme i seria oblidat. Poc abans de la seva mort, a començament dels vuitanta, l'aleshores triomfador Charles Bukowski el reconeixeria com el seu mestre indiscutible i com el revulsiu que el va fer mantenir-se ferm en els anys en què passava gana i gastava el poc que tenia en alcohol i discos de música clàssica: "Els seus llibres estaven escrits amb les entranyes, amb el cor".

Molt més subtil i gens barroer -com ho era el genial Bukowski-, Fante sempre sap mantenir el dramatisme de les situacions amb sentit de l'humor. En el cas de les dues narracions que componen *Al oeste de Roma*, això queda ben reflectit. En la primera, *Mi perro Idiota*, el protagonista, un guionista en hores baixes, es troba a la porta de casa un gos, un barreja d'akita, que té l'estranya habilitat de sodomitzar els altres gossos guardians del veïnat i que fins i tot ho intenta amb els antipàtics familiars del protagonista. No cal dir que les situacions resulten hilarants, així com el desenvolupament de la trama, que alterna l'humor amb moments de gran patetisme, "la pobresa de la meua infantesa, la desesperació de la meua joventut, la desolació del meu futur". La naturalitat i la nitidesa de la prosa són també característiques de l'altra peça del volum, *La orgía*, retrat dels inicis laborals d'un nen que fa d'aprenent de paleta amb el seu pare. Obra d'iniciació i ben diferent de plantejament, però també superba d'execució. *

Al oeste de Roma

John Fante
Traducció A.P. Moya
Anagrama
Barcelona, 2007
Preu: 15 €
Pàgines: 198

■ *Al oeste de Roma* és un volum on s'inclouen dues *nouvelles* de l'escriptor italoamericà John Fante, *Mi perro idiota* i *La orgía*, dues mostres del talent d'un narrador que no va rebre el reconeixement fins a la seva mort el 1983, després que fos reivindicat per Charles Bukowski

1 2 3 4 5

Novel·la

Abans del Diluvi

Joan Josep Isern

Si Albert Salvadó (Andorra la Vella, 1951) pertanyés a unes altres coordenades geogràfiques seria un fenomen de masses o ben poc li faltaria. La seva opció a favor de l'escriptura es va produir a mitjans dels 80 i en el llibre del seu debut -*Libertad para Satanás*, finalista del Premi Internacional Plaza & Janés del 1984- ja hi havia les pistes del que després ha desenvolupat en una obra de prop de vint novel·les dedicades majoritàriament a la divulgació històrica amb vocació desacomplexada de *best seller*.

Ara presenta el seu llibre més ambiciós: *L'informe Phaeton*. Faetont va conduir el carro del Sol però va badar i va estar a punt de destruir la Terra.

La història que explica Salvadó ens remet a l'època anterior al Diluvi, en què els habitants del planeta havien assolit un altíssim nivell tecnològic

que va estar a punt de provocar un cataclisme del qual la Bíblia i altres textos fundacionals van plens de referències. L'autor segueix el rastre del mite per la tradició i les teories científiques i basteix una novel·la a partir de la progressiva resolució de la cadena d'enigmes que el protagonista es va trobant. Els incondicionals del gènere hi sucaran pa. Jo, que no en sóc, l'he trobat desmesurada. *

L'informe Phaeton

Albert Salvadó
Columna
Barcelona, 2007
Preu: 20,50 €
Pàgines: 576

1 2 3 4 5

Avui critico jo

'Avui critico jo' és l'espai a través del qual tots podeu exercir de crítics literaris de manera pública, tot i que en format sintètic, això sí. Cada setmana us proposarem un títol i publicarem en aquest suplement una selecció dels comentaris que ens envieu via web. És l'hora de dir-hi la vostra.

Em sembla un llibre notable pel treball de llengua que hi ha al darrere, a la recerca de la sintetització màxima, però sense perdre mai la capacitat de suggestió i per la visió absurda que dóna de la realitat i que contrasta amb el món ensucrat que moltes vegades se'ns presenta. El recomano!
■ Oriol

Jo no el vaig poder acabar, em va cansar.
■ Ramon

Molt ben escrit, molt acurat el llenguatge... però, sobretot, molt avorrit. Tanta vida quotidiana sense interès, tantes crisis que tothom ja sap per on van... li falta gràcia i frescor.
■ Medusa

Perfecte! Uns contes deliciosos en què no hi sobra ni hi falta una coma, no es pot dir més amb menys espai.

■ La iaia Carme

És genial, perfecte! Catalunya és terra de grans contistes: Pere Calders, Quim Monzó, Sergi Pàmies...

■ Lectora de contes

Si hi ha alguna cosa a destacar en aquest llibre és la frescor del relat, la facilitat de Pàmies per relacionar un conte amb l'altre. I si tenim en compte la diversitat dels temes tractats, el reguitzell de sentiments que afloren en llegir-lo, aquesta fluïdesa en l'escriptura encara té més mèrit. El lector passa del riure al plor

Si menges una llimona sense fer ganyotes
Sergi Pàmies
Quaderns Crema

amb un seguit de situacions, a vegades versemblants a vegades fantàstiques, en què, en alguna ocasió, de ben segur que ens hi haurem trobat.

■ Ferran Tuñón

Resulta molt trist que un llibre tan mediocre, previsible, ensopit i avorrit sigui dels més venuts en llengua catalana. Una de dos, o bé la literatura catalana no dóna per a més, o bé les grans editorials i la indústria del llibre en general es pensa que som curtets.

■ Arnautime

L'estil d'aquest Pàmies és més acurat del que ja és habitual en ell, però buit, sobretot pel que fa als continguts, vestits d'una crisi existencial molt tò-

pica, en la línia de "com que ara em passa a mi, ara és important i cal que la gent ho sàpiga". Un llibret sobrevalorat per la crítica i les vendes. Ara bé, tant de bo la qualitat mínima dels més venuts fos aquesta i no Gironells, Falcones i companyia.

■ Eduard Font

La buidor dels contes és un mirall de la decadència cultural occidental. No és culpa de l'autor. L'autor pertany a la seva època. Els artistes que destaquen avui serien mediocritats irrellevants fa dos segles. Però per alguna cosa s'ha de començar a recuperar els fonaments de la nostra civilització.

■ J. Rius

Vols opinar?
www.avui.cat